

TARİH: 20.1.87 Salı

~~"TKP" NİN SESİ RADYOSU "NUN GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI:~~

Haberler: Yazan: Yav. ve Al. Spikerler: Den. ve Yav.

1. Incirlik üssüne C-5 nakliye uçakları ile yığınak yapılıyor
2. İran ile Irak arasındaki savaşın son dönemde yeniden kızıştığı gözleniyor
3. Türk-İş Genel Sekreteri Emil Kul ile Türk-İş Mali Sekreteri
4. Çetin Göçer, Şeker Sigorta Grevini ziyaret ederek, grevci işçilere başarı dilediler
5. Ecevit, demokrasi mücadelesini sürdüreceğim dedi
6. Öğretim Kurumu, öğretim üyesi sıkıntısını gidermek için çareyi ders saatlerini azaltmakla buldu
7. Bitlisliiler şehre ne kömür, ne de odun getirilmiş olduğunu,
8. getirilen çok az miktardaki yakacağın ise MANAP'lılara dağıtıldığını belirtiyorlar
9. Gorbaçov, Delhi Deklarasyonu'nu imzalayan devlet yöneticilerine
10. bir mesaj iletti
11. Regan, 1988 Mali Yılı Bütçe tasarısında Pentagon için öngörü-
12. len 312 milyar dolarlık harcamadan bir kısıtlama yapılmaması için Kongre üyelerini tehdit etti
13. Yunanistan'daki en büyük yedi kadın örgütü, Regan'a ortak bir
14. telgraf çekerek, atom denemelerinin hemen durdurulmasını istedi
15. Nikaragua hükümeti, Orta Amerika'da durumun istikrara kavuşturulması için 9 maddelik bir program önerdi
16. Afganistan hükümeti, Afganlı göçmenlerin yurtlarına dönmelerine yardımcı olmak için BMÖ'ne başvurdu
- 17.

GÜNÜN YORUMU:

Yazan: Kem.

Spiker: Nec.

Başlığı: Yaşam koşullarının daha da kötüleşmesini engellemek

Konu su: istiyorsak, zorlu savaşımına hazır olmalıyız

YAZILAR:

Yazan:

Spiker:

1. N.Hikmet 85 programında, 1 Ocak 1987 günlü atılımda çıkan

20.

N.Hikmet yazısını Spk:Den.

31. "Sovyet ülkesi, Sovyet diarı" programını /2/ spk: DEN ve Yav.

20. 1. 1987

--- ABD'nin İran-Irak savaşındaki/^{son} gelişmeleri bahane ederek Basra Körfezine askeri müdahalede bulunacağı yolunda haberler yaygınlık kazanırken, ^{Akdeniz'deki Amerikan askeri varlığının artırılması} Adana İncirlik üssüne yığınak yapması, ^{yapılması} kaygıları artırıyor. Akdeniz'de bulunan ~~10 tane~~ ^{Amerikan} uçak gemisi sayısı ikiye, savaş gemisi sayısı ~~31'e~~ ^{31'e} ve denizaltı sayısı da 12'ye yükseltilirken, İncirlik üssüne dev C-5 nakliye uçakları ile yığınak yapılıyor. Öte yandan İsrail ve Umman'daki Amerikan üslerine de körfeze müdahale edecek Çevik Kuvvetler için malzeme depolendiği, bir başka ^{Amerikan} uçak gemisinin de Basra Körfezine doğru yolaldığı bildiriliyor. ^{Ayrıca İncirlik üssünde,} Sayıları 48'e çıkartılan ~~İncirlik üssündeki~~ F-16'ların yanısıra, Libya'yı bombalayan F-111'lerin de yerleştirildiği, böylelikle Ortadoğu ~~ve Irak~~ bölgesindeki Amerikan savaş uçaklarının sayısının 600, asker sayısının da 110 bine ulaştığı kaydediliyor.

Adana
 Amerikan İncirlik üssüne sürekli yığınak yapılması ve K hava
 tatbikatlarının yoğunlaşması üzerine hükümetten hiçbir resmi
 açıklama yapılmazken, üs yetkilileri ^{yapılanları} ~~gelişmeleri~~ "normal tatbikat"
 gibi göstermeye çalıştılar. Bilindiği gibi ABD'nin Suriye'ye
 karşı saldırı hazırlığı yaptığı Ekim ayı ~~baş~~ sonlarında İncirlik'te
 başlattığı ve iki ayı aşkın süren tatbikatlar da "planlı NATO
 tatbikatı" gibi gösterilmeye çalışılmıştı. Gözlemçiler, iki ayı
 aşkın süren bu tatbikatlar sırasında da İncirlik üssüne büyük yığınak
 yapılmış olduğunu ^{hatırlatarak} ~~hatırlatıyorlar~~ ve Amerika'nın bölgede girişeceği
 askeri bir harekatta İncirlik üssünü kullanmayı planladığına
 işaret ediyorlar. Türkiye'yi bölgede isteği dışında bir savaşa
 sürükleme tehlikesini taşıyan Amerikan planları, kamuoyunda
 büyük endişe ve tepki yaratıyor.

-----İran ile Irak arasındaki savaşın son dönemde yeniden kızıştığı gözleniyor. Tahran radyosunun bildirdiğine göre İran birlikleri Irakın Basra kentinin 20 kilometre kadar doğusundaki Ebu-El Hasi kentine yaklaşmış bulunuyor ve Irak askerini yoğun top ateşine tutuyor. Irak Komutanlığının yayınladığı açıklamaya göre ^{Irak ordusu} İran birliklerinin Basra kentinin doğusundaki taarruzunu durdurup geri püskürtmüş bulunuyor. Her iki tarafın da bildirdiğine göre karşılıklı hava saldırılarında hızlı bir artma görülüyor.

Öte yandan Irak Başbakan 1.yardımcısı Taha Yasin Ramazan, Amerikan 'Nü-York Tayms' gazetesine verdiği demeçte, Birleşik Amerikanın Körfez savaşı konusundaki tutumunu sert bir dille eleştirdi. Ramazan, Regın yönetiminin bir yandan İrana gizli silah sevkiyatında bulunurken, öte yandan Iraka sahte istihbarat bilgileri vermekle, savaşın uzamasını ve İrandaki Amerikan etkisini artırma hedefini güttüğünü söyledi.

2 --- Türk-İş Genel Sekreteri Emin Ku¹, ile Türk-İş Mali Sekreteri Çetin Göçer, bir süre önce başlayan ~~Ex~~ Şeker Sigorta Grevini ziyaret ederek, grevci işçilere başarı dilediler. Türk-İş'e bağlı Basisen tarafından başlatılan grevin başarıya ulaşması için gereken yardımı yapacaklarını ~~hi~~ belirten Türk-İş yöneticileri işverenin uzlaşmaz tutumunu eleştirdiler.

Bu arada Teksif sendikasının Sümerbenk fabrikalarında çalışan 30 bin üyesi adına Kamu İşveren Sendikası ile sürdürdüğü toplu sözleşme görüşmesinde uyuşmazlığa düşüldüğü, greve çıkma kararı alınabileceği belirtiliyor. Öte yandan Petrol-İş Sendikasının ~~Ataşehir~~ Petkim işyerlerinde çalışan 7 bin işçi adına aldığı ~~grev~~ ve daha sonra yasaklanan grev ^{uygulaması} kararı konusunda da Ankara İş Mahkemesinde ~~kastakastak~~ karara varılacağı belirtildi.

2 --- Bornova İkinci Asliye Ceza Mahkemesince, DSP toplantılarında konuştuğu için ~~11 ay 20 g~~ 1 yıla yakın hapis cezasına çarptırılan eski başbakanlardan Bülent Ecevit, "demokrasi mücadelesini sürdüreceğim" dedi. Mahkumiyet haberinin TRT bültenlerinde verilirken kendisinden "esabıkalı" şeklinde sözedilmesini de eleştiren Ecevit, sözlerini şöyle sürdürdü: "Şimdi hakkımdaki hapis cezalarına bir kaç ^{ay} daha eklenirse bazı siyasal haklarım ömür boyu kalkacak. Çünkü 1982 Anayasası, toplam bir yıla mahkum edilmiş kişinin seçilme hakkını ömür boyu elinden alıyor. Bu anayasa ile getirilen 5-10 yıllık siyaset yasaklarından daha çok üzerinde durulması gereken bir konudur. Af ile bile ortadan kaldırılamamaktadır."

Y --- Uzun süredir gazete ilanlarıyla öğretim üyesi arayan Yüksek Öğretim Kurumu, ~~çareyi~~ öğretim üyesi sıkıntısını gidermek için çareyi ders saatlerini azaltmakta buldu. Üniversitelerarası Kurul'un ders saatlerini azaltma kararı alması üzerine bir açıklama yapan Öğretim Üyeleri Derneği Genel Sekreteri Doçent Doktor Tahir Hatiboğlu, "üniversitelerde ders saatlerinin azaltılması cinayettir" dedi. Kararın tek nedeninin öğretim üyesi eksikliği olduğunu kaydeden Hatiboğlu, "bu karar YÖK düzeninin iflasının yeni bir kanıtıdır~~dedi~~. YÖK 'ün başka çaresi kalmamıştır" dedi. Bilindiği gibi 12 Eylül darbesinden bu yana, üniversitelerden, sıkıyönetim komutanlarının emriyle ve YÖK kararıyla ~~ayrılan~~ atılan veya ayrılmak zorunda bırakılan öğretim üyesi Kamuda "402'likler" olarak bilinen sayısı iki bini aşıyor. ✓ Görevden atılmış öğretim üyelerinden

7

nın
bazıları/üniversiteye dönmek için idare mahkemelerinde ~~karak~~
~~aldırmak~~ aldıkları kararlar da rektörlükler tarafından uygulanmıyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

--- Karakış bütün şiddetiyle sürerken, Doğu ve Güneydoğu bölgesinde
haykırı peşışan ediyor. Bitlis'te
bir çok ilde yakacak sıkıntısının ~~hala devam ettiği, halkın sağaktan~~
yurttaşlar yakacak tek bir odun ve kömür bulamazken, yetkililerin
~~parışan olduğu bildiriliyor~~
ilgisiz tutumu, halkın tepkisine yolaçıyor. Bitlisliler, şehre ne
odun, ne de kömür getirilmiş olduğunu, getirilen çok az miktardaki
yakacağın ise ANAP'lılara dağıtıldığını ~~halikaraki~~ belirtiyorlar.
~~Bölgede~~ Bölgedeki öteki il ve ilçelerde de yakacak sıkıntısının
dayanılmaz hale gelmesi, halkın tepkisine yolaçıyor.

20.1.1984

7

-----Sovyet lideri Gorbaçov, uygarlığın atom felaketinden kurtarmak için küçük ya da büyük devlet farkı yapmadan, bütün ülkelerin yapıcı işbirliğine yönelmelerinin yaşamsal önem taşıdığını söyledi. Delhi Deklarasyonu imzalayan Arjantin, Yunanistan, İsveç, Meksika, Hindistan ve Tanzanya devlet yöneticilerine bir mesaj ileten SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov, 6'lar diye bilinen bu ülkelerin 1986 dünya barış yılıyla ilgili mesajlarında dile getirdikleri görüşleri Sovyetler Birliğinin paylaştığını kaydetti. 6'lar ile Sovyetler Birliğinin nükleer silahların ortadan kaldırılması ve uzayın silahlandırılmasının önlenmesi gibi temel konularda aynı görüşte olduklarını belirten Gorbaçov, eğer daha şimdiden nükleer silahsızlanma konusuna ciddiyetle eğilinirse, daha bu yüzyılda atom silahlarını ortadan kaldırmanın olanaklı olduğunu söyledi. Bu yolda yapılacak ilk işin, bütün atom denemelerinin durdurulması ve ardından yasaklanması ol-

duğuna işaret eden Sovyet lideri Gorbaçov, bir buçuk yıldır Sovyet tarafının uygulamakta olduğu moratoryuma Amerikan tarafının da katılması durumunda, nükleer silahsızlanma yolunda dev adımlarla ilerlemenin olanaklı olacağını kaydetti. Sovyet tarafının bu moratoryum uygulamasını, 1987'de yapılacak ilk Amerikan atom denemesine kadar uzattığını da anımsatan Gorbaçov, "ne yazık ki, biz denemeler programımızı yeniden başlatmak zorunda kalacağız" dedi. Reykyavikte yapılan Sovyet-Amerikan zirve görüşmesine de değinen Sovyet lideri Gorbaçov, Reykyavik sonuçlarının artık yalnız Sovyet-Amerikan ilişkileriyle ilgili bir konu olmadığını, tüm ülke ve halkların ortak değeri durumuna geldiğini söyledi. 2000 yılına kadar tüm yığinsal kırım silahlarının ortadan kaldırılmasını öngören 15 Ocak Sovyet programını gerçekleştirmek için Sovyet yönetiminin bundan böyle de elden geleni yapacağını kaydeden Gorbaçov, Birleşik Amerikanın, tüm ülkeler ve halklar için kalıcı barışın sağlanmasına katkıda bulunması gerektiğini belirtti.

11

D

-----Amerikan Cumhurbaşkanı Ronald Regın,1988 yılı mali bütçesinde
Pentagon için öngörülen 312 milyar dolarlık harcamadan bir kısıtlama ya-
pılmaması için Kongre üyelerini tehdit etti.Televizyondaki konuşmasında
hükümetinin silahlanma politikasının bir bilançosunu yapan Regın,Birle-
şik Amerikanın politikasını bundan böyle de kuvvet konumundan yürütebil-
mesinin güvence altına alınması için,Pentagon harcamalarına dokunulmama-
sı gerektiğini söyledi.Silahlanma harcamalarının kısıtlanması durumunda
ülkenin savunma gücünün zedeleneyeceğini iddia ederek Kongre üyelerine bas-
kı yapmaya çalışan Regın,işbaşına geldiğinden bu yana Amerikanın askeri
gücünün hızla arttığını belirtti.Regın,kendisinin cumhurbaşkanlığı döner-
minde Birleşik Amerikanın tümen sayısının 16'dan 18'e çıktığını,birçok
eski savaş gemisinin onarılıp ve modern aygıtlar ve silahlarla donatılıp
yeniden silahlı kuvvetlere dahil edildiğini,aralarında iki uçak gemisi
de bulunmak üzere,124 yeni savaş gemisinin donanmaya dahil edildiğini,

12

Amerikan hava kuvvetlerinin ise 2500 yeni uçakla güçlendirildiğini bildirdi.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

2

-----Yunanistandaki en büyük yedi kadın örgütü,Amerikan Cumhurbaşkanı Regina ortak bir telgraf çekerek,atom denemelerinin hemen durdurulmasını istediler.İnsanlığın ve çocuklarının geleceği konusunda duydukları kaygıyı dile getiren Yunanistanlı kadın örgütleri,"dünya barışı uğruna atom denemelerini durdurunuz.Bizler gezegenimizde,nükleer bir yıkım tehlikesi olmadan,hep birlikte barış içinde yaşamak istiyoruz" dediler.

Öte yandan,Atinada yapılan bir açıklamaya göre,geçen yılın Aralık ayında imzaya açılan çağrıya şimdiye kadar 500 bin kişi imza vererek,bütün atom denemelerinin durdurulması istemini dile getirdi.Çağrıyı imzalayanlar arasında,Yunanistanın üniversite ve yüksek okullarında görevli 200'ün üstünde profesör ve rektör de bulunuyor.

D

-----Nikaragua yönetimi,Orta Amerikada durumun istikrara kavuşturulması için 9 maddelik bir program önerdi.Nikaragua Devlet Başkanı Daniel Ortega'nın,BM Genel Sekreteri Kuelyar ile Amerikan Devletleri Örgütü genel sekreteri Suares ve Kontadora grubu dışişleri bakanlarından oluşan ve bölge ülkelerini gezen heyete ilettiği program,karşılıklı içişlerine karışmama ve sınırların dokunulmazlığı ilkelerine dayanıyor.Birleşik Amerikanın Nikaraguaya karşı bozguncu eylemlerine son vermesi konusunda Vaşington yönetimiyle Nikaragua hükümeti arasında imzalanacak bir anlaşma önerisini de içeren program,Orta Amerika devletlerine de iletilecek.

7

-----Afganistan hükümeti,Afganlı göçmenlerin yurdlarına dönmelerinde yardımcı olması için BMÖ'ne başvurdu.Afganistan Dışişleri Bakanı Abdul Vaki'nin BM Genel Sekreteri Kuelyara ilettiği başvuru mektubunda,Pakis-
tanda ve İrandaki Afganlıların çoğunluğunun,Kabil yönetiminin açıkladı-
ğı ulusal barışma programını ve iç barışı sağlama çabalarını destekle-
diği ve bu ülkelerdeki Afganistan diplomatik temsilciliklerine,yurda
dönmeleri için yardımcı olunması ~~istendiği~~ için başvurduğu bildirili-
yor.Afganistan hükümetinin bu amaçla söz konusu ülkelere özel uçak se-
ferleri yapmayı planladığı kaydedilen başvuru mektubunda devamla,İran
ile Pakistan makamlarının,Afganlı göçmenlerin Afganistana dönmelerini
engellediklerine işaret ediliyor ve BM Genel Sekreteri Kuelyarın Tah-
ran ve İslamabad yetkilileriyle temasa geçerek yardımcı olması isteni-
yor.

Öte yandan,Kabil'de düzenlenen bir basın toplantısında,Afganistanda ki halk iktidarından yana geçen ^(evet) karşıdevrimci çete mensupları,Federal Almanyanın,Afganistana karşı ilan edilmemiş savaşa katıldığını gösteren açıklamalarda bulundular.Basın toplantısında açıklandığına göre,Federal Almanyalı subaylar,Pakistandaki kamplarda karşıdevrimcilerin eğitilmesine katılmış ve ayrıca silahlı çetelere Federal Almanyana büyük miktarda silah ~~verdiği~~ vermiş bulunuyor.

Diğer taraftan,TASS Ajansının açıkladığına göre,Sovyetler Birliği Dışişleri Bakan yardımcısı Kovalyov,İslamabadda Pakistan devlet başkanı Ziya-ül Hak ile görüştü.Amerikan Kassoşieyted Pres ajansı da,Amerikan Dışişleri Bakan yardımcısı Armakostun,Pakistan dışişleri bakanı Yakub Hanla görüşme yaptığını bildirdi.

TKP'nin Sesi

Yorum

20.1.87/Kemal

"Yaşam koşullarının daha da kötüleşmesi
engellenen ümitsizlik, torlu sermayecilere karşı düşmanlık"

Altı yıldır, değişik sıfatlarla da olsa, ekonominin direksiyonunda oturan Özal, geçtiğimiz günlerde, İstanbul'da bir grup büyük patronla yaptığı toplantıda, Türkiye ekonomisinin geleceğine ilişkin yine, toz bembere bir tablo çizdi değerli dinleyenler. Özal'a bakılırsa, önümüzdeki bir iki yıl içinde, enflasyon aşağı çekilecek, faizler düşürülecek, denk bütçe sağlanacak, türk lirasının değerine istikrar kazandırılacakmış, yani kısaca söylersek herşey yoluna girecekmiş.

Özal'ı dinleyen işbirlikçi holdnig patronları-
nıf bu sözleri ne kadar inandırıcı buldukları bizi pek ilgilendir-
miyor, dd. Çünkü onların asıl duymak istedikleri, Özal'ın/24 Ocak
ekenomi politikası doğrultusunda, kendilerine ne kadar yağma, vurgun
olanağı sağlayacağıydı. Bu konuda yeterince güvence görmüş olmaları-
ki, toplantının ardından yapılan açıklamalarda, hoşnutsuzluk dile

getiren hiçbir ifadeye rastlanmadı.

(pembe tablosunun
TÖzal'ın Türkiye ekonomisinin düzlüğe çıkacağına ilişkin sözlerinin
simdiye kadar edilen sözleri düşündüğünde,
gerçeklerle ne kadar ilgisi olduğunu, son altı yılı yaşamış olan
her yurttaş tarafından değerlendirilebilir . Ama biz yine konu
üzerinde biraz duralım.

~~Türk lirasının, 1980 yılındaki xxxxxx 1980 yılındaki.~~

~~Türk lirasının dolar karşısındaki değerinin 1980'lerdeki xxxxxxxxxxx~~

~~Türk~~ Türk lirasının 1980'deki, 1 dolara karşı 70 liralık
yaklaşık değini
değerinden bugün, ~~xxx~~ 800 liraya varması, ve dolar karşısında
değil günü-gün/saat-saat değer kaybetmesi gerçeğini bir kenara
bırakalım. 1987 bütçesi bile, Özal'ın sözlerinin koca bir yalandan
başka birşey olmadığını ortaya koyuyor.

1986 yılına oranla yüzde 50 lik bir artışla, yeni bütçe 11 trilyona
çıktı. Ama yatırımlar ne durumda ? Yatırımların bütçe içindeki
payının sürekli azalma eğilimi devam ediyor. 1986 yılında yatırım-
~~xxx~~ payı yüzde 18x

~~Öz~~ bütçenin yüzde 18'ini oluştururken, bu yıl bu oran yüzde 16,9'a inmiş durumda. Bunun içinde ~~ix~~ özel sektör^{ün} yatırım payı da sürekli ~~xxxx~~ azalıyor. Yatırımlar içinde bir zamanlar yüzde 11 'i oluşturan özel sektörün payı, giderek yüzde 7'lere düşmüştür.

Yatırımların, sürekli azaldığı bir ülkede, büyümeden, kalkınmadan, istikrardan söz etmek ne kadar inandırıcıdır dd ?

1987 bütçesinin ortaya koyduğu bir gerçek de, iç ve dış borç ödemelerini kapsayan transfer oranlarının artmaya devam etmekte olduğudur ~~da~~. Bu, 86 bütçesininⁱⁿ yüzde 40'ın götürürken, 87 bütçesinde yüzde 44,6 lık bir yer kaplıyor, yani bütçenin yaklaşık yarısını oluşturuyor. İç borçların tutarı, 6,4 ~~mx~~ trilyona ulaşmış durumda. Dış borç açısından ise, durum içler acısı. Özal, 1980 yılında ~~dışborç~~ yaklaşık 11 milyar dolar ~~tas~~ olan dışborç tutarını, 1986'da ~~28milyar~~

^{yalıkt} orta ve uzun vadeli borçlar göstönüne alındığında, 28 ~~milyar~~ doların

üzerine ~~çıkarılmış~~ çıkarmayı ~~başardı~~ başardı. Uzmanlar, hemen ödenmesi gereken kısa vadeli dış borçların da, olağanüstü arttığı^{mis olduğunu}, bunun geçtiğimiz yılın ilk 11 ayında 3 milyara yakın artarak, 9 milyara^{dolara} ulaştığını belirtiyorlar. Buna göre, kısa vadeli borçların toplam dışborçlara oranı yüzde 31'lere^{sibi büyük ve tehdit edici bir boyuta} ulaşılıyor.

Öte yandan, kimi harcamaların başka kalemlerde gösterildiği^{hesaplarını} bir yol ~~götürülmüş~~ ^{götürüne alındığında} yanlışlığı açtığı ~~hesapların hataları düzeltilindiğinde,~~ ^{14/} bütçeden en büyük pay Milli Savunma bakanlığı çerçevesinde yapılan harcamalara gidiyor. ^{14/} Gerçekte, devlet bütçesinin ^{14/} yüzü dörtte biri silahlı kuvvetlere ayrılmış durumdadır ve bunun yüzde 65'i doğrudan silahlanma harcamalarına gitmektedir.

Gerek, dış borç ödemeleri kanalıdan, gerekse de emperyalizmin, yarattığı gerginlik ortamında ülkemizi sürüklediği gereksiz, aşırı ~~xxx~~ silah harcamaları vasıtasıyla, ~~ülkemizden~~ yaratılan değerlerin,

göz göre göre ^{ötesi}
ülkemizde yaratılan değerlerin büyük bölümü, dışarıya, uluslararası
tekellere, uluslararası tefecilere, ~~sıkak~~ ölüm tacirlerine ~~kax~~
akmaktadır. Türkiye'nin kendi kalkınması, sanayileşmesi ~~iş~~ yolunda
değerlendirmesi gereken kaynakları, sürekli olarak emperyalist
~~kuruluşların~~ kuruluşlara ^a gitmekte, Türkiye sürekli kan kaybetmek-
tedir.

Böyle bir politikayı gözü kara biçimde uygulaması için işbaşına geti-
rilmiş olan Özal ise, ~~dış borç ödemelerini düzenli kılabilir~~ dış borç
ödemek için, sürekli olarak iç borçlanmaya gitmektedir. Bu durumda,
dış ticaret açığı kapatılarak,
içerde faizlerin düşürülmesi de, ~~en~~ denk bütçe sağlanarak enflasyo-
nun aşağı çekilmesi de birer hayalden başka birşey olmamaktadır, dd.

Bütün bunlardan çıkarılacak sonuçlar ne olabilir? Biz burada, yalnız
iki konuya dikkat çekmekle yetinelim.

İhtidara kavuşulsun
(Türkiye'nin dış borç sorununu) çözüme kavuşturmadan, gereksiz, aşırı
silahlanma harcamalarını kısmadan, ülke ekonomisini düze çıkaracak

172

20.1.87

(2. Program için)

(Program müziği)

Merhaba değerli dinleyiciler. İki hafta
da bir günleri yayımlanan "Sovyet ul-

kesi, Sovyet yasağı" adlı programımıza bugün

ki dizisinde iki yazımıza yer vereceğiz. İlk

"Kültürün beşinci Sovyetler Birliği" adında.

Soru cevap köşemizde yer alan yazının başlığı

ise şöyle: "ABD Sovyet ekonomisini çökertmeyi

başarabilir mi?" Önce "Kültürün beşinci Sov-

yetler Birliği" başlıklı yazımızı sunuyoruz.

(Yazı)

(Müzik)

(Soru cevap köşesi anonsu ve kısa müziği)

("ABD Sovyet ekonomisini..." yazısı)

TKV

20.1.1987

Yeni Dünya part.grubu

A.Mert

KÜLTÜR' ÜN BEŞİĞİ SOVYETLER BİRLİĞİ

2 - Sovyetler Birliği...Kültürel zenginliğin fışkırdığı,her ulusun her halkın,her etniktopluluğun kendi kültürel kaynaklarını özgürce değerlendirip,zenginleştirebildiği uçsuz bucaksız topraklar.İnsan oğlunun sınır tanımayan yaratıcılığıyla aydınlığa çıkan kültürel değerlerin harmanlandığı enginlikler ülkesi.Dünya edebiyatına altın harflerle isimleri yazılmış;Tolstoy'ların,Çehov'ların,Lermantov'ların Puşkin'lerin,Dostoyevskillerin,Gogol'ların,Turgenyef'lerin,Mayakovski'lerin,Gorki'lerin vatanı.Ve geçmişin bu değerli mirası üstünde boy atıp filizlenen proleter kültürünbeşiği sovyet ülkesi.

Şüphesiz kültürel gelişmenin hızı,bir ulusun kitaba olan sevgisiyle,tek tek bireylerin okuma tutkusuyla sıkıca bağlıdır.Burada

hemen altını çizmek gerekir ki, okuma tutkusu denen şey herhangi bir ^{toplama} ulusa tanrının bahsettiği bir şey değil, o ülkede uygulanan ^{kültür} kitap politikası sonucumortaya çıkan ^{75 yıla} ulusal bir alışkanlıktır. Doğaldır ki kitabın kovuşturmalara sokulduğu, toplanıp imha edildiği bir ülkede böylesi alışkanlıklar gelişmeyecektir. Gerçekte çarlık Rusya'sında nüfusun dörtte üçü okuryazar değildi. Eğer cahillik sorunun çözülmesi devrim öncesindeki temposuyla devam etseydi, erkekler için 180, kadınlar için 280 yıldan da fazla bir süre gerekeceği uzmanlarca tespit edilmişti. Oysa, daha 30 lu yıllarda pratik olarak ^{devime yozlaşlık} cahillik sorununun ^{devime yozlaşlık} çözüldüğünü görüyoruz.

Bugün Sovyetler birliği dünyanın en çok kitap okunan ülkeleri

arasında birinci sırada yer alıyor.Tirajlarına göre dünyadaki her dört kitaptan biri Sovyetler Birliđin'de basılmaktadır.

Sovyet topraklarına adını atan bir yabancınn ilk karşılaşıaı cağı çarpıcı manzara her yerde,her fırsatta okuyan insan yağınları olacaktır.Metroda,otobüste,parkta,sokakta her adım başında gazete, dergi ya da kitap okuyan insanları görüp hayrete düşecektir.Gerçekten- de sosyologların yaptıkları araştırmalar sovyet halkının %90 nının sürekli gazete,%80 ninin kitap ve %70 ninin de dergi okuduklarını saptamıştır.Bir başka istatistik verisine göre bir sovyet genci ayda ortalama iki kitap okumaktadır.

Sovyetler Birliđin'de bizdeki gibi,daha çok vakit öldürmeye

yarayan kahvehaneler yok.Onun yerine ülkeyi bir baştan bir başa kütüphaneler ağı sarıyor.Bugün yaklaşık 330 bin kütüphane hizmet sunuyor,tüm kütüphanelerin kitap kapasitesi 5 milyara ulaşıyor.Ülke kütüphanelerinde bulunan kitapların6 katı kadar yani 30 milyar kadar kitap ta hemen her sovyet ailesinin evindebulunduğu saptanan özel kitaplıklarda toplanmıştır.

Çokuluslu bir devlet olan Sovyetler Birliğinde her ulus,her konuda olduğu gibi kültürel faaliyetlerede eşit halklarla katılım özgürlüğüne sahiptir.1917'de ülkede 25 kadar ulusal edebiyat varken bu sayı şimdi 78'e ulaşmıştır.Ekim devrimi öncesinde kendilerine özgü bir alfabeye sahip olmayan halkların dilinde yazılan eserler bugün

sovyet edebiyatları yelpazesine renk katmaktadır.Örneğin geçtiği-
 'miz yıllarda üç binden biraz fazla nüfusu olan İtelmen ve saam'la-
 rın dilinde ilk edebiyat eserleri~~x~~ yayınlanmıştır.

Emperyalist kültürün sözcülüğünü yapan sosyologların iddia-
 larının tersine sovyet okuyucusu dünya edebiyatının diğer eserle-
 riⁿⁱ büyük bir ilgiyle izlemektedir.Bunun kanıtı Sovyetler Birli-
 ğinin edebiyat eserleri~~ni~~ çevirisinde,dünyada ilk sırayı almasıdır.
 küçük^{ülke} büyüklü tüm ülkelerden yazar ve şairlerin,bu^{ülke}arada N.Hik-
 met,O.Kemal,Y.Kemal,A.Nesin gibi sovyet okuyucusunun beğen^{is}isini
 kazanmışpek çok edebiyatçının eserleri,çeşitli sovyet halklarının
 dilinde defalarca basılmakta,böylece halkların birbirini tanıması
 ve dostça ilişkiler içinde yaşamaları ^{davasına} için paha biçilmez katkılarda
 bulunmaktadır.

ABD SOVYET EKONOMİSİNİ ÇÖKERTMEYİ BAŞARABİLİR Mİ?

Değerli dinleyiciler, bugün sorular ve cevaplarla ele alacağımız konu/dünya barışı ve Sovyet ekonomisiyle ilgili. ABD silahlanma yarışının her yeni turunu Sovyetler Birliğine dayatırken/burjuva yayın organlarında, bu arada bizim beyalı basınımızda şöyle bir soru gündeme getiriliyor: Acaba Sovyet ekonomisi bu silahlanma yarışını kaldırabilecek mi? Ya da ABD bu yolla Sovyet ekonomisini çökertmeyi başarabilir mi?

- Konuyu ele almaya şöyle bir soruyla başlamak istiyoruz. SSCB, ekonomisinin silahlanma yarışıyla çökertilemeyecek kadar güçlü olduğunu belirtiyor. Bu, boş bir kendine güven duygusuna mı, yoksa somut tarihsel gerçeklere mi dayanıyor?

Tarihe başvuralım. Sovyet ülkesinin önünde "olmak yada olmamak" sorusunun durduğu zamanlar olmuştur. Örneğin Büyük Anayurt savaşını hatırlayalım. Düşman SSCB'nin batısını işgal ettiğinde Sovyetler yüzlerce dev fabrikayı doğuya aktarma mucizesini gerçekleştirmiş, güçlü savunma sanayisinin yardımıyla zaferi kazanmıştır. Naziler bile SSCB'nin savunma ve ekonomik olanaklarını önceden doğru biçimde hesaplayamadıklarını itiraf etmek zorunda kalmışlardır. Şunu da hatırlatalım ki faşizmle ölüm kalım savaşında Sovyet ülkesi ulusal zenginliğinin üçte birinden yoksun kaldı. Ancak, herşeye karşın ^{sosyalist ekonomideki üstün başarılarından yararlanarak, yitirilen ulusal} ~~atom silahları üretmesini ve emperyalist~~ ^{yenine perdesini koyan ve dolaylı olarak nükleer silahları sağlayarak} nükleer şantajı karşı koymasını becerdi. Ayrıca, sosyalizm, sahip

olduğuna sınırsız olanakları uzayın fethedilmesindeki başarılarıyla da göstermiştir. Bunun yanısıra SSCB ~~ve~~ kendi roket programını kendi özgülçleriyle gerçekleştirmiştir. Bunu ABD hakkında söylemek olanaksızdır. Örneğin savasta sonra Almanya'dan ABD'ye 500 bilim adamı ve roket mühendisi getirildi. Bunların arasında "Perşing" programına başkanlık eden Artur Rudolf ve "Amerikan balistik roketlerinin babası" Verner Fon Brown da vardır. Silahlanma yarışının her yeni turunda Batı, Sovyet ülkesinin maddi ve manevi yönden yıpranacağını hesapladı. Ancak evdeki hesaplar çarşıya uymadı. Sovyetler Birliği her seferinde kendi güvenliğini pekiştirmesini ve ekonomisini geliştirmesini bildi.

2 - Sovyetler Birliği, savunma harcamalarının ABD'ye oranla çok daha az olduğunu belirtiyor. Bunun nedeni nedir? Bu durum silahlanma dengesinin bozulması sonucunu doğurmaz mı?

3 - Gerçekten de SSCB savunma harcamaları ABD'nin harcamalarına oranla çok düşüktür. Bunun temel nedeni Sovyetler Birliğinde tüm endüstrinin olduğu gibi savunma sanayinin de sosyalist devletin elinde bulunmasıdır. Savunma sanayi ürünlerinin fiyatları devlet tarafından saptanmakta ve kimsenin onları olduğundan daha yüksek göstermesine izin verilmemektedir. Hem ülkede bundan kar edip zenginleşebilecek kimse de yoktur. ABD'de ise silah üretimi tekellerin olağanüstü karlar elde etmesine hizmet ediyor, Bundan başka ABD ordusunun pa-

ralı olması da önemli bir masraf kaynağıdır. ABD savunma bakanlığı bütçesinin yarısından fazlası bu sözüm ona "gönüllü" askerler için yapılan harcamalara gidiyor. Ayrıca tüm dünyaya yayılmış olan 1500 amerikan askeri üssü için muazzam miktarda ödenek ayrılmaktadır.

Ve tüm bu harcamalar en başta Amerikan halkının sırtına yüklenmektedir. Örneğin geçtiğimiz mali yılda sıradan Amerikalıların vergi kesintileri devlet hazinesinin gelirlerinin % 83'ünü oluştururken, tekellerin payına düşen yalnızca % 6 oluyordu.

① - Gazetelerde Sovyetler Birliğinin teknoloji alanında ABD'den geri yada ileri olduğu yolunda çelişkili haberler yayınlanmaktadır. Bunun nedeni ve işin doğrusu nedir?

Bu soruya SBKP MK Genel sekreteri M. S. Gorbaçov'un sözleriyle
yanıt vermek istiyoruz. Amerikan "Time" ^{dergisi} ~~gazetesi~~ Gorbaçov'la yap-
tığı reportajda eğer ABD modern teknolojisinin sonuçlarından Sov-
yetlerin yararlanmasına izin vermezse, SSCB'nin ne yapabileceğini
sormuştu. Gorbaçov'un cevabı şöyle oldu: "ABD'de askeri ödenekler
yükseltilirken SSCB'nin fantastik teknolojik başarılarından söz
ediliyor. İş SSCB'yle ticarete, hele işbirliğine gelince ise Sov-
yetler Birliğini geri kalmış bir köy gibi gösteriyorlar". Teknolo-
jik yarışmaya gelince. Ünlü amerikan Hoover enstitüsünün "80'li
yıllarda ABD" adlı araştırmasında (ki bu araştırma Reagan'ın "el
kitabı" sayılıyor), ABD'nin artık Sovyetler Birliği üzerinde tek-

nolojik üstünlüğe sahip olmadığına, üstelik bazı önemli sektörlerde Sovyetlerin liderlik ettiği belirtiliyor. Savunma sanayinde elektronığın belirleyici rolü herkesçe biliniyor. Bu alanda ilginç bir örnek de şudur: 1983 yılında Fransa, FRC, İtalya, İngiltere ABD ve Japonya'dan 23 milyon ruble değerinde ^{bilgisayar} IBM satın alan SSCB, buna karşılık onlarca ülkeye tam 114 milyon ruble tutarında ^{bilgisayar} IBM satmıştır. Yani aldığıının yaklaşık 5 kat fazlasını. Son olarak dünyada bilim ve teknik alanında yaygınlaşan "lisans alış-verişine" değinelim. Son 5 yıl içinde SSCB yukarıda saydığımız ülkelere satın aldığı lisanslardan 2,5 kat fazlasını onlara satmıştır. 70'li yıllarda SSCB, ABD'den 8 lisans ^{bilgisayar} satın alırken, ona 34 lisans

satmıştır. Bilimsel teknik buluş sayısına göre SSCB'nin, ABD ve "Ortak Pazar" ülkelerini oldukça geride bıraktığı genel olarak Batı'da da kabul edilen bir gerçektir.

⑦ - Madem ki Sovyet savunma sanayi böylesine güçlü, neden SSCB teknolojik üstünlüklerini de kullanarak silahlanmada ABD'nin önüne geçmeyi hedeflemiyor? Neden, SSCB ABD'nin "yıldız savaşı^{lar}" girişiminden bu derece tedirgin oluyor?

✓ Böylesi bir yaklaşım yanlıştır. Bugün silahlanma yarışında her yeni tur yalnızca Amerikan ve Sovyet değil tüm dünya halkları için savaş ve yokolma tehlikesini artırıyor. Ayrıca, Sovyet askeri doktrini saldırı değil savunma niteliği taşımaktadır. Bugüne kadar

silahlanma yarışında her ilk adım ABD'den gelmiş, SSCB daima yanıt vermek, bozulan dengeyi sağlamak zorunda kalmıştır. Bugün "Stratejik Savunma ^{Görüşümü} ~~İnsiyatifi~~" ve ^{70 de} "yıldız savaşları" planlarını öne süren ABD'ye karşı, Gorbaçov'un sözleriyle: ^{söyleşile} "Sovyetler Birliği eğer gerekirse bu planı geçersiz kılacak bir cevap bulacak güçtedir".

Ancak Sovyet insanları barış istiyor. Silahlanma yarışı Sovyetler Birliğine gerekli değildir. Sovyetler Birliği Dünya çapında silahlanmaya ayrılan harcamalarla büyük ekonomik ve sosyal sorunların çözüleceğini savunuyor. Ama herşeye karşın emperyalizm silahlanma yarışının yeni bir turunu dayatırsa ^{Sovyet İdeolojisi} SSCB ^(un) kendi halkının, müttefiklerinin ve tüm dünya halklarının güvenliğini tehlikeye düşürmemek

geleniklerini alacakları bu geliştirecek güçte oldukları için bunun cevabını verecek güçtedir. ABD, Sovyet ekonomisini ^{asıl yapıları.} ~~gökertmeyi~~ böyle yollarla ~~başaramayacaktır.~~

~~Sovyet liderleri:~~

—/—
TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI